

Գրեաւաւս Եւ Շրջակայս
 Բնակողս Եւ Երկրի Լսե
 Գրեաւաւս Եւ Շրջակայս
 Բնակողս Եւ Երկրի Լսե
 Սասնայ Երկիրն, ու Երկուն Երանդ
 Եւ Երանդայ,

Կարս քրիստոնէ լազաւս Զանգու ճախք ԶԵՐԵՆՈՒՄԸՆԸ Կրպ
 Խոնար Եւ Բնակող քրիստոնէ Եւ Երանդ Լսե քրիստոնէ եւ չ'արքա

Les annonces sont reçues à l'Eastern
Agency place Karakouy Deirmen He
Constantinople

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

U. S. F. 44 11 9 9 44

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԵՄՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿ
ՎԱՐԺԱՊԵՏԱՑ

տարի 4, Պողոս Թադևրը 10,000 ոսկի է աւելի ծախք կ'ընէն իրենց վարժաւանքանք համար, և ծախք եղած ամեն 10 ոսկեւոյն 9ը դաստիարակչին կամ պիշտիկը դասատուին ամսականն է, Թողոյ իմ ամաստը վարժարաններն ու անհատական դասերը, կը տեսներն Թադևրը 9-10,000 ոսկեւ ի թղջակ մը ան յախման կը Գճարուի վարժապետական մարմինը, Եւ սակայն, 4 Պողոս կըԹաւան կան գործին մեծ ու փոքր 150 - 200 աշխատուարաց մէջ բանի հետ կ'ըլլը գոհ լինին իրենց նիւթական վիճակէն, որը, յայտարարէր, ապահով ապագայ մ'ունենանք գոհոյնարութիւնը վախեն, և ըստ այնմ որով մտօք աշխատելու կարող լինին, Դրամը կ'ենէն ժողովրդեան գոպանէն, բայց չի ծառայէր իւր նպատակին, վարժարանիկը գոհոյհ են, և իրատուութիւն ունին, վարժարանը յետադէմ են, տղայք աւելին անկրթութիւն կը սովորն, քան գիտութիւն, Անկրթութիւն է թէ կ'ըրթ ինքնանստանման վարժար լաւ չի գործածուիր, Այս վիճակէն դարձան տանիկ կոչուած է անհայտ տարուի կըԹաւանէն տարբեր, բայց դեռ չտեսնար անոր գործարարուն մէջ

Ուսուցչական մարմնի մանկամեն-
ընտրությանը նշանակելով անպետք առաջին
պարման ի՞նչ վարձարաններուն յառա-
գելով թեան, Բայց ուսուցչական մարմ-
նի անպատեհ նիւթական վիճակը կա-
նանաւորել եւ ապագայն ապահովել ոչ
նուրջ եական պարման մէջ, Միկնի-
կի կերպ այս երկրորդ պարման չէ գո-
հացուած, կարելի չէ գոհացուիլ առա-
ջինն, այն է գտնել կամ ուսուցիչներ,
մտադային դպրոցը կարող պիտի լինին
գոհացուցիչ թոյակներով լաւ ուսու-
ցիչներ գտնել, երբ ընդ ալ պետիւնը
մտադային դպրոցներուն թիւն, եւ երբ
դպրոցը Եւրոպայի ազատանկից ա-
մեն թէպէրու մէջ օտար իրողները ու-
սուցիչ թիւները աւանդելին անտիտի-
կելով, ուսլ այս շուտով թեան, Թաղա-
մեն դպրոցներուն մէջ մտոր պարզ նա-
սակներ արաններ ընել, եւ հետեւեալսին
կան թաղերուն առիթով որդ տալ որ-
դէս զի դիտով թեանց եւ իրողաց հա-
մար կարողագորչ դաստաւորել կարե-
ման գործովն, այս եւ իր իրթականնոր
ընելին նպատակն, որ տախկին չիրա-
նանցաւ, կարելի որ Ուսուցչական
նորչարդը եւ կրթական Տեսչութիւն
ըստակ չողտանով թեան ու փութ թե-
անութեան գէշեմ արդէն այս պատ-
ուական տրամադրութեանց գործա-
ւարան, յորմ իրաւար կանխորդան
նեմ բարկը, կը փախարէկնը միան որ
այս նպատակաւ Ուսմեն, Նորչարդը եւ
կրթական Տեսչութեան ձեռք տանել-
ըր միջոցներն աւելի հասուն մտածու-
թեանը եւ աւելի հաստատ որոյնմար
դպրոցութիւն անտրօնութիւն քան ինչ որ
կրթութեան վկայագրերու լինողոյն
նիւթին

Իայց վարժապետական մարմնոյն ան-
ամբ պիտի լալային եթէ չոկ վարչա-
ան գործողութենէն ակնկալեն իրենց
իւթական վիճակին բարելաւութիւնն,
ընդօրէնութիւնն ալ մասին հօգը մի-

նոց մէ՛կ, և երբ բովանդակ վարժապետական ժամինն հաստատ առաջադրութեանը ինքնօրէն թէ՛ան որդւոյս տալ, անչափ իւր յաջողի՛ւ վարժապետաց համար Հանգստեան թոյլալի՛կ Այլ ի՞նչ որ հաստատուի՛ր շատ պարզ խոր հնորք մէ՛կ, որ իւր պարզութիւնն առաջ գործնական և փորձալի՛ւ եղանակ մէ՛կ ապահովուի՛ր վարժապետաց ապագային։ Այսօր ամեն երկրի՛ն և ամեն աղքատ մէջ ի՛նչ ի՛նչ կ'առնուի՛ Հանգստեան Արկիթը բարոյթիւնն, յարգաւորութիւնն ունենց որոց ապագայը ի՛նչ միայն չ'ընծայէ՛ր ապագային համար մեծ գլուճարինն։ Երբ մէջ ելնուի, կ'առավարական պայշոններէ՛ր, գիտութեանց, գործարարաց ուսուցչաց, խմբագրաց, և այլոց համար Հանգստեան Արկիթներ հաստատան կամ կ'առավարութիւնը և կ'առաջ ունենցնող արմենց անգամ։ Մեր մէջ ևս Աղք. Վարդութիւնը, Պատրիարքարանի պատշտութեց համար Հանգստեան թոյլալի՛կ Արկիթը մտ սահմանով, նոյն գործնական և պատական խորհուրդներն ներկայութեան, վարժապետը պարզութեան ամպինն սպասուն։ որ այս օգտավար բարոյթեան իրենց համար ևս հաստատան նախաճառութիւնն Աղք. Վարդութիւնն ունենէ՛ր։ Բարձրագոյնը

[illegible]

պարտ վարդուր վաթապրտաց ընդ-
անուր ժողովէն, զոր պիտի ներկայա-
նէ, և որում համար պիտի տայ, և պի-
ի գործէ ընդ վերին Նիկիոյթեանք
աշտարանութեամբ Ազգ. Վարչու-
թի խորհուրդ գործեալանի կոթորկի

որոշ մի մասն զի ուրիշ աղագայ մէջ և ուրիշ մարմնաց նկատմամբ արգելն լայնոց արդիւթիւն տուած է, այնպէս զի մեր մէջ չափազանցապէս մարմինն արդէն աւելցողութեամբ ըրած է անոր համար տալիս աւաճ այսոյնիս ձեւնաբեր իրեցաւ, և իրենց ամակառնէն 400ն ըլլալով տալով Հանքաշուտայ Երկրի վրէ չհասնաւորուի Հաւաք ստորագործող վարժաւորեցող թիւը մէկ քանի աւելոր մէկ ինչ անպաւ, Իսպոյ ժամանակն ի լուսնմարտի մը ըլլալով, պատահականաւ ուր թեան արտօրեան խղճմանութեան ըր բաւարարեան, իւր խղճմանութեան վրէ Հաւաքերց այսպիսի կարգով թիւն մը վաւերեց, և այնուհետեւ յարատեւող խղճմանեցաւ, Գաւառում որ չկայ տալիս որ այժմ Էդն ծրագրի վերաբերել որ չաւերեց, և եթէ անդա՛մ ըր արտօրեանով մարմնին կողմէ պատեա՛ծ լրջութեամբ նախաձեռնութիւն ըլլին, տարախոր յունիւր բնաւ թիւն որ պայշուկաբար թիւն սքռտաբար արեւորողմամբ նշանաւոր Հանքաշուտայ ձեւող վարչութիւն մը չի կանգարել որ պայշուկութիւն և պայշուկանութիւն, յօդուաւ վարժապետական դաւան, և յօդուաւ նոյն իսկ ազգային աստեղծականութիւն:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

T.U.S.U.S.U.

Ութներեք Զինուորական Ստեփն առ-
ն դատուած Հիլլէն սպայացի ի մահ
ատապարտուին հետագիւրք ծանցելոյ
որ աղայի 15 թիւով պատմուցելը այս
պայցի դէմ եղած ծանր ամբաստա-
նութիւնը Զինուորական պատերազմի բա-
րձրաւորութեան մէկ կ'ոյժ հետաքրքրա-
բար միւղողէպէս էին, Ուստի, Ութներեք
Զինուորական Խառնակաւոր աստեղ-
նութիւնն իր քաղերք ամբաստանելոց
ածն ցատմութիւնները նոյն դէպքին
այլ,

Նախնիքն. Հարկերապետ Լալոս, Լսեցիք
պատճառման տեղեկաբերին ու ձեզ գեմ
զբեալ ամբաստանութիւններն, յիշտես
պայց պատմութիւններն Ի՜նչ ունիք ըսել
բաշարացման համար:

Հայր, Լուսն, Առաջին անգամն է որ
բաստանելոց աթոռին վրա կը գըլտ-
իմ, ինքզինքն արդարացնելու սո-
րութիւն չունիմ, կը չառանամ ու-
մն իրողութիւնները պատմելով ամե-

յն ճշխարութեամբ, Ի Ջաբրուէ կենը
հ
հրացանած գութիւն լսեցինք: Լուռ
կողարպետին հրամանաւ, Բուզորյի
բայ քաղցինք: Ճամբան, որովհետեւ
բ
երէր եղաւ էի հիւանդութեամբ,
բ
որտեղ տեսնեմ հոգեւորական

աբ, զոր ընդունելին է՝ Վաղարշ, հա-
յրանքի տարածական հրաժան, Նա-
յրանքի վերադարձը, Հարցուցի ար-
քայն ինձ բերող Բարախարապետյու-
րի Հայաբայանին ո՞ր է հրաժան թո-
՞հ է Պատարանին թե՛ ինք բան
վերադարձը, զորս հարցառարկե-
լի

երբ որ տեսած էր Հովնան հազարա-
տեղին դիտած մէկ թուղթին, որ կը-
րէր. «Մէկ վասնէք ձեր վասնիւրպէսնը-
նանիկ որ անկախաբարաջտի թիւան նշան
է արդ...» Բայ թէ մեծ զիբր անը-
րատ կը թուէ ինձ, և գուցէ լաւ է
նշուի մեռ քայտիկ, Բարասարապանոց
առաջնականց ինձ թէ արդեաւ ինձ է
և, և թէ բարձրագոյն հրաժեան-
աթոյնը պայպանիկ մեր յաւանջ-
աթի գիծ, Հարիւրապետ Բլինիւ լրատ
է զինտարաւ որ կըրէր իմնիւն որ
նշու թիւն գայ, Նոյն վարկիւնին տե-
րակ Տարտո եկաւ իմացուց ինձ թէ
արձակեալս գէշ է, Բաժնի և Քոս-
տանու տեղակալները կանչեցին. բայց
ոչ վերջնիցս չկաւ, րտեղ թէ չի կըր-
նար թողուլ իւր մարդիկ. զի կը վա-
ր թէ կը իսխին և դատաւոր կը ի-
նին. Յայնժամ վերադառն կանչեցին զի-
նիւ, որ հաւաքուց ինձ թէ տեղակալ
մտնոր ևս զինտարաւոր կուղի,
Երբայէն եւ ալ համարուեցայ, և
անախիցի որ զինտարաւոր կըրտի
չպէս որ օգտուի ինչ հասնի. Այս ո-
րոյմ Հարկըդուեցաւ ոպայից, և
նիկ օտմ. բանախիտըր գնաց ի բա-
նկերութիւն. Միշտ նա հոն կը դա-
րէր, մեր պահահնիր թողուցին պա-
րարամի իրիւրերն, և իրարոյ խառ-
նեցան, Թուրքերն, այս անկախըդու-
նին օգտուել, պաշարեցին զմեզ,
պահ էր տեսայ որ 8-10 հրացաններ
նիւնայիս օտմեննը ուղղուեալ եմ իմ
թորձիւն. Ի՜նչ կրնայ ընել, Այս ա-
նայն մէկ անկեմարթի մէջ տեղի ու-
նեց, Թուրքաց իրաւանկութիւնն
նշուեալ հանցեց խորագարան, և գըր-
ած էր հոն վերջ թէ իմ զինուորի
տալայ, որ անապարտ մնացած էր 35
տալայ զինուորական անապարտիս մէջ,
անուր էր:

Ամբաստանալը այս խօսքերն ար-
տանած պահուն փղձկեցաւ, եւ
ուսւ. Բայց դատաւորաց միոյն
ըջման վրայ, նորէն ելաւ, և յայ-
րարեց թէ Եկզնաց ճգր վաշտին
սուորը շատ անհասարակ էին. և շատ

րազմէն կը վախչէին: — «Տաննա-
տ Պուրա ճախտամարտի պահուն
սակը եղաւ 15 շինուորք, Բալա-
գային, Բուդրայէ 7 ժամ հեռի:»

Նաբեգյանի միջոցով, ըստ թե իր բոլոր
հարցման վրա, իսկ Նաբեգյանի կողմից
կապի գտնուած էր, — Ուր, ձեր
բնի առին ձեր զենքերը, — «Յե-
րեմիայի» :

Հայեր-բաղդար Բնիկ: Նախ պատմեց իւր
կրթութիւնն Ս. Յովհանն Առտուածա-
րի ամրացեալ վանքին մէջ, եւ շա-

հայրենի, հարցառանգություններ լսե-
լի, համան ընդհանրեցրել Բուդաբայի
յաբայի, Հոն Հադ, Լուի ճակո
նարտի կարգադրութիւններն ընկ
աւ մեզ, Բայց երբ Բուդաա Հա-
մ, Թուրքերը դադարեցուցած էին
այ կրպակ, և զայս զիտել տուի Հա-
պարակ, և զայս զիտել տուի Հա-

տոր լսես անոց հրացաններուն խո-
րը»¹ Հրամայեց առաջին յարձակու-
մով ժամանակեցայ, ժամ 10ին, փո-
հատոր լեռն նամանք լսելով սրոց
ատար չէի համարել, հայաբազակին
վ գացի բացատրութիւն ուղիով,
տառախեցի, Բան չե. դիմաճակ հո-
ւա՞ւ այլ նշաններ, Ռուբերը խաբելու
մարդ, Գուն պահեստի զորաց քով
ա, եւ մարտիղայնութեան սկսե-
ր, իւր զգուշութիւն այն պարագային
մարդ ուր հարկագրերէ պայտաճո-
ւկան դիւրը բռնել»² Հնազանդեցայ,
ուռացա՞ւ ստեղծ, դիմախիւք մը չու-
րով, բնագոյնմար խնարհացուցի
լիւթս, Հրամատարը տեսաւ այն շար-
ման, եւ պրտա՞ց ինձ, «Կը վախ-
նա»³ Ոչ, պատմականեցի «բաց
տուտար չե որ կրնաիկ վերա-
տախտ»⁴ Պահեստի գինն հաս-
ով, պաշտպանորդան, աշխատ-
ւենեքն սկսել տուի, ժամ 12ին,
ս գելեբերկ) Ռուբերէն արհաւիրեց
դանօթի ստալին հարուածն, Յե-
ն հրամատարին քով գտանք, որ ին-
չէլ տուա նամակ մը ուղղուել առ-
նիման հայաբազակն, յորմէ տը-
թիւն իր խնդրել, նամակին ար-
ն ձեռք բան մը բերեցուց, որ պի-
ւել, ե իր տերը վերաբարձայ, Կե-
տերէն 2 ու կէս մը ետքը, տեղա-
ճարքն եկաւ իմայնել ինձ թե
հրամատարը վերաւորուա՞ւ է, Բան
բանք միւսներուն, պատմականեցի,
կրնա՞վ հասուիլ, «Հար. Լայուս ստանձ-
հրամատարութիւնը, Գիտես ո՞ր
ու ինձ, կրկուսիք առանց կտառ-
տութեան հրամանի, ե թէ արշա-
խն կորուստները պիտի ունենանք,
զ համար պատմախախտուտ պիտի
նը»⁵ «Սեղ ուրիշ լան չի մնար ու-
ր, բա՛ւ, բաց եթէ պատմական
դիւրանքն ուրիշ լան չի մնար ու-
ր, բա՛ւ, բաց եթէ պատմական

Անհատ. Թերեւս. բայց մինչեւ այդ վայրիկան
վտանգ. մը չի կար ձեռք, և զինադա-
նի կըրտմն աւելորդ էր :

Ահա. Թերեւս. բայց իմ կարծիքս
Թէ զինադադար պէտք էր, ինձ հա-
կար էին հին արեւելեան Լուսինն

այլ Մամուրի, որոց ես ինքս խօ-
 էի այս մասին, Չղիտեմ թէ միւս
 լից կարծիքն հարցունեցաւ, բայց
 չսկս ըսին ինձ թէ չէ հարցուեր,

տակ զբոջ պարզուեցաւ, և Հայոս
ցուց թէ ո՞վ կ'ուզէ Թուրքաց քով
լալ ի բանակցութիւն, Ո՛չ զբ
խանեց: Յայնժամ ըսի թէ ես կ'եր-
ւ, և ճամբայ ելայ:

զինուորաբարձ պայմանաց համար :
 Էջ 100 . Կը կարծէ՞ք թէ թուղթ կար
 վերն , ի Գուգրա : Ամեն բան բե-
 ցիկ կը կատարուէր : —Ամբաստան-
 կը պատմէ թուրքաց բով ըրածը :

անայ թէ թուրքերը պահանջած
անպայման անձատուութիւն,
ստու միւս վկայը ստած են, Բի-
ստուէ կուրանայ զոտէ տպաներն
ինուորներն յորդորած լինէ խո-
րերնց դերքերը, Բիւհհախաւսն,
այ անոնց որ զգուր կնանն, ճըր

—(9)—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԲԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ ՈՐԴԻ

ԱՅՐ-ԿԻՆՆ

(ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԱՌ. Պ. ՀԱՆՐԻ ՏՒՏՎԻԼ)

Կոմունիստ (feministe) քարի գիտաւորութեամբ իյրակն .

Անտրոյ գէղակիւնը սա է՝ որ չեն ու
գործ կրնն, առն չառաւոր, ճանչնող է
գլխաւ է առն ու կնոյ միւլեռնի կրտսեր
ներն ու միւլեռնի գառախարակութիւն
այդ, այդի կր գործ չառաւոր էր գործ
ճէ, կեռ, կեռ Վնայեղի գլխաւ է Պիւ
չառաւորակիւն կնոյնցը պատասխանէ իմ
այդ լաւանին բնու իման չառնէ, իմ
առն չառաւոր, առնէ վեր կողմ վար
էն ճէ, այլ բարձրակն, առաւոր արթըւ մ
կնի, ինչպէս որ ճեռով ու դաշնակով տար
բեր է՝ Կորստ առն չառն գործուր չըլլաւ
չառաւոր առն է իմէ՝ միւլ ու գլխաւ
որ աղիւր իրթն թե՛ թի՛ է՝ այդ բնով
յոյ՛ տառա՛ է առն, որպէս զի գործան
գալի, ինչպէս որ պէտք է գործանէ բոլ
պատիւ կիւննորն իւր գործն ի գլուխ
նախա չառաւոր, միւլ արեւ. արեւն որ ոյ
կնիւ է առնով գործանա՛ է բանաւոր
ու եւ կարելի եղածն չառն խառնարեցն

ու էզը, որու պէտք ունի երբեմն, վասն
 ի նախագծի որ, նոյն իսկ գրայտիկ
 ինչ այդ էզին ողտաւ Եւլար սուղի կը ձըս-
 րի ինն: Արդէն տեսանք թէ բնութիւնն
 ինչ էջերէն ձգուած է կրն, ստորոթի թեանց
 լիցնաց. ձեռք ձգուել համար ինչ որ արէն,
 Ե կը մերժէ: Լզը աբ, որ բնութիւն ինն
 տառատար էն, կարտիւրդ դառնք էն կրն
 աստուարն որ օրէնքներն ինքեքն գրել, վասն
 ի բնութիւնն արդէն մասնաւոր և, պէտք
 խառնութիւն, ստորին արդիւնն մը յառ-
 ցաւցած է գայն: Այլ օրէնքն ու այդ
 պայտանք կարելի եղածին չարի համաձայն
 լարուէ ինն միւսեան: այդ լարելի կրցած
 էն չարի իրիկն այդ բանն, այսինքն այս
 աստուարն էսմիկն վայտք Բնեցած ծա-
 րթութիւնն երեքնուն համեմաւ, և կարծած
 ինն պատշաճ, վասն զի կը տեսնենք որ
 իստեմիկն և բնութիւնն այս օրինա-
 ւան համաձայնութեան տպուածքս համա-
 երպոյ կոտայք ամէն տեղ կը յարգուի և
 բնութիւնն էն: Այլ կրննրի կրքել չեն գոն-
 արքին ու չեն սպասեցնել: Կրն իւր պո-
 յի վիճակին մէջն է չէ թէ մեր ստաւ
 աստուարութեան պատճառաւ, այլ այս
 աստուարին մէջ արեւուն համար է որ մեր
 ցո գտաւարտութեան վրէժն Կուտանք իրեն,
 Ե կր ինքեքնիկ խառն կը համարն օրէնք-
 ներ շնեւոր, Բանիւնիկ կուտարտել և
 Երկրմուղի բունեցնելու, սոյնքուն ծաղկոյ
 լլայ, որքան որ պիտի Ելլար ցուել, Ե-
 և ուղք շնեմն գրել: Եստեղ արեւուն
 Ե պար օրէնքներ Երկու բնութիւններն
 ինչ կրն ընտանիւն Եւլար երկուստեմիկն
 (hermaphrodisme) է, որ արուին և էզին

արդարութիւնն է եւեթ: Բնիկ է իւրա-
 յնկարս մեր պաշտօնն ունինք հասարե-
 ի, ինչպէս որ մեր ժամանօր ձեռն ու-
 յեւ, եւ ախր արմատաւորապէս կը հարեցնէ
 ս տարբեր ձեւերն ու այն եւտացումն
 հանէ այն հետեւանքն, որոյ պէտք ու-
 ղաւորած, այն է մանկուն: որով ետքն
 բարձրանիւր իւր մանաւագր պաշտօնը
 որ Կառուս, առանց աղէ ձգելու այն
 սկստապիւր, որ երկուքեանն է հաւա-
 րապէս: Այլերէ կայ, որը կանանց աղ-
 լիւնն է: Եւ ինչպէս, որոյ յայտնի է, բայց
 ներս ալ կան, որ արանց ազգութիւնն է
 ղիւնն: Աւր անտառախախ ինչիւր է, եւ
 ի՞նչ մտնալով: Բոտուս ու անտնկարող,
 ինք բարեխառ, կինն օժանդակ, այս է
 ինք եւտակաւ: Այլքս տարանք Կառուծոյ
 չի կրկնուր ընդէ եւ կինն տանցը տան
 նն է, աշտ շաւտնեւորսն, բացարձակ
 անտառալի ճշտարմութիւնն: Բնիկ է կնոն
 անտառալի ճշտութիւնը բարբարոսն չէ, ալ
 ինչ զ ցատալիւն ճշտութիւնն: Երբ այլն աղէկ
 հասնողի թէ ինչ պաշտօնն էր երկրի
 այ, կինն ալ անսխիւտաւ կ'ընտելէ թէ
 չաւ պատուի հնարանիլ տան: Երկիրը
 ղը ազգութիւնը կամ իրաւօրէնութիւնն աւ-
 ղիւնը: Ինչպէս չէ, վասն զոյ աղով ուրիշ
 չի կրկնուր ընդէ, բայց թէ՛ն տան ըն-
 արարանն եւ օրինաւոր տարն ընդդէ, եւ
 որ միշտ պիտի յայէն այս կառուի մը,
 ինք որ նա է ճգողութիւն: Այս պիտուր է
 ղը պատիլը տան թէ կ'ընէ տարաւորա-
 ւանքն ունի ինքն նկատաւոր, եւ լիքն
 թէ տարիլ, որ կ'ընէ զորոշմանը տալու
 է անդէ: Ինչ որ կինն, այն ձեւի, օղտու-

առ էալիս իրաւունք ունի, թէ եւս անըն-
 ձիւ իրաւունք, պահանջելու յարեւ,
 յարեւանութեան, նախաձեռնութեան
 յարժան էալիս, այն է հասկնալ իրեն
 տրուել ըսածներն, զինքն իւր իրաւունք
 ընդգրկել արժէք հասցնել ու յաւի-
 տագին ճառագայթին մասնակց ընել,
 ճշտել այդ ապ արարող տառայ, պիտի
 ճշտել նորին զարաշխանութիւն պիտի
 ընել, ոչ եւս նորս մեր պիտի ըլլայ,
 թշնամի, եւ եւս իւր զիշխել պիտի ունի,
 աստարտից, ունի իւրեկն եղած մի-
 լեւորն. եւ այսպէս տարեւոր ջախ-
 ճանակ ազգայաբանութեւ իւր այն տունն,
 զ իրարեւանով զկեն տառարարել, պիտի
 ընել թէ եւս ուր կտայ տառի զիշխել,
 շինել թէ ամսանակայ ազգայն ա-
 լիքն տառով ո ճոյնեղեղն զիշխելը զանոյն
 անմահով միջոցներս, իսկականաբար ա-
 ճարարան կ'ընել զգեւորութիւն :

Գործը է որ պրիկ ընկերություն հաս-
տատվածներ, չափ ե պարզորեն
գրեթե անհրաժեշտ եղած է, և լու-
ն է տպահարման հաստատել օրի-
մեջ, քանի որ սպորտային ընդ-
արժեք մեծ Ապահարմորը աս մեծ ու
երեթեվան այ անհր, չափեր ու
երբ կը պարզապես, արտադրված
կը նստված թարգմանել ընթերց երև
կը արտադրված ու պրիկ ընկերու-
նի պրիկ ընկերուն կը հաստատ
մե պրիկ, չափեր գրեթե անհրաժե-
շտ է կը նստված արտադրված կը
և Այն ամեն անհրաժեշտ ընդար-
ժե լուս ամեն անհրաժեշտ ընդար-
ժե լուս ամեն անհրաժեշտ ընդար-

տան հետ եւ ձկնաբերար մ'տան, վաճաճ
մեղեղիւն զիս կը խարքէ, կը անտխար
բեր, կը ծածկերէրեւի վրայ կը թնորդը,
նոյ տանի կը չափեր խաղաքը, չնացող կնոջ
կը փստոյ, անշուշտ մէջ կը ձեռնէր
կը խնկեւ ցոյց տալով կնոջ չնոյնութեան վրայ
ճանճեալ, եւ թէրեւս այդպէս խարճող
մենք կրտսեր որ առնէ յայնչեք կա-
նէ Եւ Այդ մտածումն հետի եւ մեռէ,
խաղար իրանցի հարկերն ուժնաւոր
ց տաւանցի պոստանաւ յանցաւոր
մէջ, փառն զի եախ ապ տաւանին-
գէշ ընտրութիւն րոպէ մը, աճաւ-
տեան սրանցիկն օրէնքն իւր նպատակէն
ձեռնաց ին եւ նորայ տ մեծութիւնը
ընտրութիւններն կըցած են ուժ-
կն, ապ խնդրել կնոյ՝ թայց սոս ալ շու-
կաւ որ առն չնութիւնն ընտը կըքէ չու-
եւ չի կրտար ունեցողն իր անքէն
աւտարներն, Որքարեւ տաւանութիւնն
տանկեղն կնոյ օգտակար եւ եւ տար
զի եւ օրէնքն ի սղկաւ տալով տան
նպատակն րոպէսներէր յորդոյ կը դառ-
նի կնին եւ ինքնորէր իւր զո՛ւ կը նը-
նէ, օրէնքն, կրտսեր, տան բարկու-
եւ հետեւ տանկեղն կը ինքն, երբ ա-
ւալեղիւ յանցաւոր կը, ինքնքէս փայա-
նոյ շաւե ընտը բարկութեան հետե-
ւանկար

կրկիններ թէ ամուսնութիւնն, իւր
նա հասնուորդ ասմանին մէջ, միշտ
լսատաւուր է: Տեսէ՛ք թէ ինչոք կը
նն աղք, առանց բնական զգոյն ու
իւնկուրման ի հաշիւ առնելու: Պատար
ններով կ'անս մէջ կը գտնեն տեսները,
այլու, երբ այլու եւ գալու աղաւառ-
նէն, զոր չտեսնել աղջիկ եղած աստն,
ներկ կը փոխեն, այսինքն թէ ամու-
սնութեամբ աստն՝ իրենց ընտան-
ի իրենց ծաղրելի չէն ըլլալ, ին-
տուրի, այլ իրենց ամուսիններ, եւ
մը ամուսնուք ծայն չի հանէ, ըն-
թիւնը ծայն հանուել իրաւունք չու-
նալ եւ միտի պատասխանատու, եւ
ան ալ իմաստ, պէտք է կենսակե-
րի զնէ կնոջն յանգանքին համար եւ
ն է դատարարի մ'առնել եւր զրա-
ններէ: Եսոր փոխադրել, երբ յաղ-
կին մը ծաղրելի չէ, միշտ կը ցախ-
եւ եթէ ասանց զրե՛ծ առնելու ին-
խցազանութիւն մը զգոյժած կ'ըլլայ
աղջկ եթէ զրե՛ծ առնու, ետքը . .
ուրմը, թիւ մը կարծեստեղծեալն
նուրմեն զգուր յաղցալ պատակիւր
յլ ամուսնոյն: Այլն յորան այդ
արտ ըլլայ, եթէ Պ. աղ Թաղաւան
լինի՞ Պ. աղ Պատարրէ հետ, չի
ամուսնութեամբ ընել: Պատար
տալան դուրսը կը մնայ, յոյ՛ն կ'ան-
կերպիւ կը բացատրէլ չես՝ զիտեր
ստանալէ, իւր ամուսնոյն ըստիւ,
առանց ճեղք իջնալներ կրնամ չնել,
ուրմ առանց ինքն չէք իրար չնել: Եւ

ԿՐԱՍԵՆՏԱԳ

Մե-լիի գիշերային և ցամաքային ապահովագրութեան
Մէջ հակա իր քառա խան, 2, Պոլսիս

Ստորագրողորդայ, Մ. Թիւի՛ՊԵՆՏԵՆՆԵ
նա կիլի, գաղտնի ուրիշ ծանուցանել փա-
ռապահանգի թէ ինչ հարգանք Գործարար
արտաւտանած թէ Մանհայմի Ռե-ԱՍ-
սիւրան-ՍԻՍԻԻԻԵ ԸՆԿԵՐԱՌԻՍԵՆՆԵ

Compagnie de Re-Assurances Mariti-
mes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեան
ապահովագրութեան կազմած լինելով ծովային
ապահովագրութեան արդէ ընկերութեան
թիւ հետ, ուրիշ ընկերային միջոցից ցամա-
քային թիւ 15 000 000
Գործիչ ընկերութեան հանում 7 500 000
Պահանքից ցամաքային 775 000
Պահանք առանձինքից գտնուի նե-
րս և չհնարած և Պահանք հանոր 1 750 000
Ուրեմն, Մահանքի Ռե-ԱՍՍԵՆՆԵ ԲԵՐԵՆԵ
ընկերութիւնն ունի ներքին ընկերութեան
թիւն այն թիւ հետով, ապահովագրութեան
ընկերութեան ինքնակամ կամ արտա-
նկալ ցամաքային ապահովագրութեան հանոր
ընկերութեան նաև ծանուցանել և ՎԱՐ-
ՃԵՆՆԵ ՊԱՆԼՈՂԱ ՊԱՐԻՍԻՐԻՍԵՆ ՄԱՌԻՏԻՄԵՆՆԵ
Union pour l'Assurance de Valeurs
և հնուց ընկերութեանց համար արդէ թեան
նրբելու

ԻՐԱՆԱԲԱՐ առաքին կարգի և զուտ պղծ
 պատե՛ն, կրկնող ՍԻՏՆԵՑ ՆՈՈՒԻԼ Նշանք :
 Կաշիք փոկեր տանե մեծ ութ կամք , մեքե-
 նայեմբու չամար :
 ՌԵՏԻՆԻ իւղ մեքենայից չամար :
 ՄԱՀԱՆԱԿԱՐ և քրոսիք և արդիք :
 ՄԱՄՈՒԼԻՔ ընդ օրհնալու ի ան :
 Զանազան տեսակ ԳՈՐԴՆԵԱԼ առաքիւյր :
 Այգ իսկան ՌԱՆԱՐ ապագայութանց չամար :
 ՍԻՏՆԵՑ ՆՈՈՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ-
 Վաճառական և ընթանալու բարձրագոյ
 ՅԱՆՁՆԱՍԱՐԱՌԻԵՆ
 Գեղող զէշ խան , Եկարեք Գաղաղրոմ
 Լալաքիս , Կ. ՊՈԼԻ
 Միակ կենդանաւորի
 ՄԻԼՆԵՐԻ ԳՐԱՐԱՐԱԿՅՑ
 Ուրե՛ն, փայլ իշ քիւրտեք ի իւր և իւրաքանչիւր
 Գնալող Չամբիմն Չամար մեր վաճառատանց մէջ
 ևր գաւառից իջողացքեր կէկրի մէջ երան փորձելու
 ապագային :
 ԲԱՐԲԵ ԱՐՄԱՌԵԼԵՐ
 Արեւի հաւաւոր բարձրագոյ
 ՃՕՑ ՆՈՈՒԻԼ ԵՒ ՈՐԳՅՑ
 ԱՐԵԼԻՔ, ՄԻՐԱՏԻ ԵՒ ՉՍԵԼԻՔ
 Նոյն վաճառատան
 ԲԵՐԴՈՒԼ ԼԱՍԲԱՐԵՐ
 Նոր-կատարելագործ ութ կամք քիւրտեք,
 երկու լոյսով
 Կաճառատան յանձնարարող չամ Կրկն-
 անե տեսակ ապրանքներ ապագային :

ԳՐԲ 30,500,000 Փրօքերի
 զբարձրալուս Դժուրին, յաւան Կառնու ա-
 ւարձալարքեր անն տեսալ արժեք, ար-
 ձէլալուք, կարեն, պարճարեն, դժարքնե-
 ն, արբ կը զարեթ թիվ աւարճութեան ե-
 ոռքնարկակաց փրօքնալ
 Այդ ընկերութիւնները կազմող ըն-
 կերութիւնաց անասանք ասպարեալ եւ ա-
 պարճալութեան յարկալարք փայ, 1
 Կ. Դրոյց Համար Երախտարեալ, Ե Օս-
 Կայնալութեան Պարքնալ
 Ա. Երախտարեալ Երախտարեալ
 Երախտարեալ Երախտարեալ

[illegible]

ԲՆԵՇԱՆՈՐ ԲՐՈՆԻՄԱՐԵ
ԻՐ ԹԻՒՆՊԵՆՏՆԱԿԱՆ ՀԵ ԳՈՒՅ

ԳԵՂԱՐԱՆ

Գ. և Հ. ԳԻՒՂԻՍԻՅԱՆՆԵՐ ԵՂԱՐԱՐՑ
ԳՐԵՆ ԻՄԱՐԱՐԲ ԲՆԵՇԱՆ ԲԼ՝ 77
ԶԱՊԻՆԱՐ ԳՐՈՒ և ՆՊԱԳԱՅԱԿՆ ԿԸ ԳՐՐ-
ԾԱԴԱՐԱՆ ԿԵՊՈՂԱՆ ԳԵՂԱՐԱՐԱՆ

ՎԱՅԱՆԱՆՈՒՄԻՆ ԳԵՂԱՐԱՐԵՑ

Գ. և Հ. ԳԻՒՂԻՍԻՅԱՆՆԵՐ ԵՂԱՐԱՐՑ
ԵՒՆԻ ՀՊԻ ՀԱՆՐԱ ԲԼ՝ 26
Ի ՊԵՆՏՆԱԿԱՆ ԲՆԵՇԱՆՈՒՄԻՆ
ՄԱՅԱՐՈՒ ԶԱՆԿԱՆ ԴՈՐԱՆԵՐՈՅ

ՊԱՍՏԱՍՆՈՒԹԻՒՆԵՐ ԱՆԳՂԱՆԿԱԿԱՆ ԵՒ ԳԱՂ-
ԱՆԿԱԿԱՆ ԵՒ ՊԱՆԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐ, ԱՆԿՐԱՍՏՆԵՐ
ՋՈՒՐ ԵՒ ՏԵՍԱԿԱՆ

ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ԲԻՆԱՆ ԲՈՂԱՊԵՆԱՆԻ

Մ. ՊԵՏԻՆՈՅԵՆԻ

Այս յոթ տարեկան գրած աշակերտ
պիկերը ընդարձակ հարձակումների մե-
տած է բնւթարրկների մէջ իւր անպա-
րզայն կողմը ուրիշ յերգրութիւններ չնոր-
հելու, որ ասիւր, զ ժողովուրդի եւ ընդ համար
աստուծոյ ժամատուղ կայանալ հաշիւ ա-
պարհութիւններ: Կողմը կողմերի միջոցն է:

Այ ժամանակ Պօլոյ կարգի կամուրջին
գտուիւր Քիչիւթեանի Նորայր զ եղբարս
Իմ 77. Կը գտանէի իմուն ուրիշ դե-
ղարաններն մէջ:

Այ յամենայնորտեի իմունաւորապէս
զգուշանալ կեցի շինուածներէն:

ՅՐԷՏ. ԼԵՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՐՈՒՆԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԻՇ ՇՈԳԵՐՈՒՆԱՆ

Այ իմանալով ին բռնի ԼԼԻԲԻՐԱԼ
Ե ԱՐԵՆԼԵՆ զԵՆ:

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ

ԵՐԿԱԹՈՒՂ Ի

ԵՐԹԵՆԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԵԶ Կ ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒԶԻԻՔ-ԶԷՔՄԵՃԵ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչև ցնոր տնօրինութիւն

[illegible]

Կ. ՊՈԼՏՈՎՈՐ ԲՈՒԹՅԱՆ ԶԵՐՈՒՄԻՆԵՐԻ																																																					
Արևմտ																				Երևան																																	
4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44																																
Արևմտ																				Երևան																																	
Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր	Բ. Գրիգոր																																		
6 45 6 44	7 42 7 45	8 9 8 40	10 9 43	10 20 10 48	11 22 11 50	13 20	13 24 13 33	14 39	14 42 14 43	15 24 15 25	16 34 16 35	17 44 17 45	18 54 18 55	19 54 19 55	20 54 20 55	21 54 21 55	22 54 22 55	23 54 23 55	24 54 24 55																																		
6 54 6 53	7 52 7 55	8 18 8 49	10 9 53	10 43 10 57	11 23 11 33	12 33	12 37 12 38	13 43 13 44	14 43 14 44	15 24 15 25	16 34 16 35	17 44 17 45	18 54 18 55	19 54 19 55	20 54 20 55	21 54 21 55	22 54 22 55	23 54 23 55	24 54 24 55																																		
6 28 6 37	7 26	...	8 59 23	...	10 39 11	11 43 12 3	13 43 14 3	15 24 16 3	17 44 18 3	19 54 20 3	21 54 22 3	22 54 23 3	23 54 24 3	24 54 25 3	25 54 26 3	26 54 27 3	27 54 28 3	28 54 29 3	29 54 30 3	30 54 31 3																																	
6 34 7 37	32	...	8 59 29	...	10 39 11	11 41 12 9	14 29	14 29 15 3	15 24 16 3	16 34 17 3	17 44 18 3	18 54 19 3	19 54 20 3	20 54 21 3	21 54 22 3	22 54 23 3	23 54 24 3	24 54 25 3	25 54 26 3	26 54 27 3																																	
6 38 7 37	38 8	8 26 9 12	10 10 10 43	11 10 11 45	12 42	15 24	16 34 17 3	17 44 18 3	18 54 19 3	19 54 20 3	20 54 21 3	21 54 22 3	22 54 23 3	23 54 24 3	24 54 25 3	25 54 26 3	26 54 27 3	27 54 28 3	28 54 29 3	29 54 30 3																																	
4 07 4 19	7 50 8 49	...	9 36	...																																																	